

STANOWISKO
RADY NAUKOWEJ INSTYTUTU BIOLOGII SSAKÓW POLSKIEJ AKADEMII NAUK
W SPRAWIE OCHRONY OBIEKTU ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO „PUSZCZA BIAŁOWIESKA”

Rada Naukowa Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży opowiada się za **utrzymaniem dotychczas funkcjonujących na terenie Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO „Puszcza Białowieska” stref o zróżnicowanym reżimie ochronnym w niezmiennym udziale powierzchniowym**. Jednocześnie Rada wyraża stanowczy sprzeciw wobec proponowanej przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Białymstoku koncepcji znacznego powiększenia strefy 4, o najniższym reżimie ochronnym, w której dopuszczona jest gospodarka leśna, kosztem ograniczenia powierzchni strefy 3, obejmującej lasy naturalne i drzewostany ponad stuletnie.

Uzasadnienie:

Zarządzanie Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO „Puszcza Białowieska” jest realizowane w oparciu o strefy o zróżnicowanym reżimie ochronnym. Zabiegi gospodarki leśnej w celu przywrócenia naturalnego charakteru lasu są dopuszczone jedynie w strefie 4, obejmującej 18% powierzchni Obiektu.

Zachowanie strefowania Obiektu w obecnych proporcjach i układzie przestrzennym gwarantuje ochronę naturalnych procesów biologicznych poprzez minimalizację zaburzeń ze strony działalności człowieka, umożliwiając spontaniczne dopasowywanie się zespołów organizmów żywych do zmian zachodzących w środowisku. Zasadność strefowania Obiektu i konieczność utrzymania stref o wysokim reżimie ochronnym (strefy 1-3) w stanie niepomniejszonym została potwierdzona w Raporcie ekspertów Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) z 2018 r¹.

Powiększenie obszaru strefy 4 oznaczałoby dopuszczenie wycinek na znacznych obszarach Puszczy kształtowanych przez naturalne procesy. Zabiegi z zakresu gospodarki leśnej mają potencjał znacznego negatywnego oddziaływania zarówno na populacje rzadkich, wrażliwych gatunków zwierząt, jak i zachodzące tam procesy ekologiczne. Tym samym proponowane przez RDLP zwiększenie strefy aktywnej gospodarki leśnej o 60% nie znajduje merytorycznego uzasadnienia i byłoby niezgodne z wytycznymi IUCN.

Rada Naukowa IBS PAN proponuje, aby ewentualne korekty granic strefowania zostały rozważone pod warunkiem wcześniejszego przeprowadzenia szczegółowych analiz środowiskowych i wizji terenowych. Korekty te jednak nie mogą doprowadzić do pomniejszenia obszaru objętego obecnie ochroną w strefach o wyższym reżimie ochronnym (strefy 1-3).

Przewodniczący Rady Naukowej
Instytutu Biologii Ssaków PAN

Prof. dr hab. Henryk Okarma

¹ Debonet G., Ossola C. 2018. REPORT ON THE JOINT WORLD HERITAGE CENTRE – IUCN REACTIVE MONITORING MISSION TO BIALOWIEZA FOREST (BELARUS and POLAND) FROM 24 SEPTEMBER TO 2 OCTOBER (2018) Raport z misji, 24.09-2.10.2018.